Ziemassvētku dziesmas

http://www.ante.lv/xwiki/bin/view/Arts.Songs/

Saturs

1	Zier	nassvetki gada rituma – z											
	1.1	Kam tie svēti svētki nāca											
	1.2	Zīmys svātki, Lela dīna											
	1.3	Zīmys svātku četri bruoli											
2	Gatavošanās												
	2.1	Dedzit skolu, pyutit guni											
	2.2	Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus											
	2.3	Ej, peleite, zērņus zagti											
	2.4	Ejiet, bērni, klausītiesi											
	2.5	Labrītīna, Dievs palīdzi											
	2.6	Nākat iekšā, Ziemassvētki											
	2.7	Pyutit guni, lauzit skolus											
	2.8	Trīs gadi sēdēju											
	2.9	Visu gadu naudu krāju											
3	Nori	ises dabā											
	3.1	Bolta koza daņci vede											
	3.2	Kačeišami tāvs nūmyra											
	3.3	Kaķīšami bērns nomira											
	3.4	Kas pie Rīgas dumpējās											
	3.5	Pūti, pūti, ziemelīti											
	3.6	Sudrabiņa lietiņš lija											
4	Ziemassvētki atbrauc 11												
	4.1	Ai, bagāti ziemassvētki (Kūčō)											
	4.2	Atīdami Zīmys svātki											
	4.3	Atīdami Zīmys svātki											
	4.4	Sen dzirdēju, nu redzēju Ziemassvētku kumeliņu											
	4.5	Zīmas svātki sabraukuši											
5	Bud	ēļus laiž sētā 13											
	5.1	Ai, nama māmīna											
	5.2	Kaļadā, kaļadā!											
	5.3	Kas tur rībina											
	5.4	Labvakari, saimeniece											
	5.5	Labvakaru, saimeniece											
	5.6	Lūdzama, māmiņa											

6	Bud	ēļu darbības												16
	6.1	Budēlīti, tēvainīti												16
	6.2	Dancojieti, dancojieti												17
	6.3	Danco lāci, danco lāci												17
7	Čigā	īnos iešana												18
	7.1	Čigāniņa dēliņš biju												18
	7.2	Čigāniņi, čigāniņi												19
	7.3	Čigāns saka čigānami												19
	7.4	Čigāns savu čigāniet'												20
	7.5	Čigi, čigi, čigāniņi												20
	7.6	Laiž, māmiņa, istabāi												21
	7.7	Mammiņa mīļā												22
8	Rota	aļas												22
	8.1	Cepu vylkam kukuleiti												22
	8.2	Gani, gani, sargiet kazu												23
	8.3	Ganu es aitiņas												23
	8.4	Ķekatā, ļekatā												24
	8.5	Kur es savu avitiņu												24
	8.6	Nebada ķekata												25
	8.7	Padolu īkorus												25
	8.8	Precinīki												26
	8.9	Tupi lāci, tupi lāci												26
		Vylks un koza												27
		Zaļa kaza												28

Ziemassvētki gada ritumā 1

1.1 Kam tie svēti svētki nāca

- Kam tie svēti svētki nāca, kam tā liela Lieladiena?
 Svētki nāca svētīties, Lieladiena lielīties.

1.2 Zīmys svātki, Lela dīna

- 1. Zīmys svātki, Lela dīna, tī Dīvami duorgi laiki.
- 2. Zīmys svātkūs Dīvs pīdzyma, Leldyņ kuore šyupeleiti.
- 3. Zīmys svātki atīdami, kū jyus loba atnesit,
- 4. Stallī sērmu sērmaleiti, klāvā raibu raibaleiti.
- 5. Ziemassvētki, Lieladiena, tie Dievam lieli svētki:
- 6. Ziemassvētkos Dievs piedzima, Lieldienā šūpli kāra
- 7. Ziemassvētki, Liela diena, tie Dievam dārgi laiki
- 8. Ziemassvētki vizināja, Lieladiena šūpli kāra
- 9. Svētki nāca svētījami, Liela diena lielījama.
- 10. Svētkos svētais Dieviņš dzima, Lielu dienu nokrustīja

1.3 Zīmys svātku četri bruoli

- 1. Zīmys svātku četri bruoli, cyts iz cytu olu dzartu.
- 2. Zīmassvātki četri bruoli, vysi četri Dīva dāli.
- 3. Dūd, Dīveni, man jaunai kaut ar vīnu kuozas dzert. *B variants:*
- 1. Ziemassvētki četri brāļi, Cits uz cita alu dzerti.
- 2. Kā mēs svētkus pazīsimi, ja mēs rāpus neiesimi.
- 3. Cits uz cita rāpsimiesi, tad mēs Rīgu redzēsimi.
- 4. Viss par velti ciema puiši, kur jūs mani vizināti.
- 5. Man vietina sen zināma, sen apieti tīrumiņi.

2 Gatavošanās

Dedzit skolu, pyutit guni

- 1. Dedzit skolu, pyutit guni, laidit Dīvu ustobā.
- 2. Stuov Dīvenis pi vuorteņu nūsveidušu kumeleņ'.
- 3. Klusat jauni, klusat veci, Dievs ienāca istabā,
- 4. Dievs ienāca istabāi, vaicā nama saimeniek'
- 5. Tas bij' nama saimenieksi, kas sēž galda galiņāi,
- 6. Kas sēž galda galiņāi baltā linu krekliņā.

Ediet, bērni, dzīvus rudzus

- 1. Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus, ziemassvētku vakarāi!
- 2. Sakāpsimi cits uz cita, tad mēs Rīgu redzēsimi.
- 3. Ziemassvētku vakariņu ēdam dzī'vu labībiņu:
- 4. Māte veca, sieva jauna nevarēja malti iet.

2.3 Ei, peleite, zērņus zagti

- 1. Ej, peleite, zērņus zagti, atnes manim pīzoguse!
- 2. Vīnu pupu, ūtru zērni, obi pylnas ozuteitis.
- 3. Kei tev tīi nasuopēja? Samuozuoju vacu svīstu.
- 4. Kur tu jēmi vacu svīstu? Raibas gūves ciceitī.
- 5. Kur tei jēme raiba gūsi? Zaļuos zuoles paāduse.
- 6. Zaļuos zuoles paāduse, reita rosas padzāruse.
- 7. Kur palyka zaļa zuole? Dīva vērši apāduši.
- 8. Kur palýka Dīva vērši? Dīva goni nūdzynuši.

2.4 Ejiet, bērni, klausītiesi

E-jiet bēr-ni klau-sī-tie-si, kas pa na-mu rī-bi-nāj'.

- 1. Ejiet, bērni, klausītiesi, Kas pa namu rībināja:
- 2. Kūķu katlis, galvas puse, Tie pa namu rībinaja.
- 3. Ziemassvētki alu dara, Tie pa namu rībināja.

2.5 Labrītīna, Dievs palīdzi

- 1. Lab-rī tī na, Dievs pa-lī dzi, $t\bar{a}$ pir-mā ja va lo-dīn'.
- 1. Labrītīna, Dievs palīdzi, tā pirmāja valodīn'.
- 2. Kā būs mumis nabagiemi, Lielas dienas sagaidīt?
- 3. Ķekatā, ļekatā, leksim kāļu dārzīnā!
- 4. Lai aug kāļi, kāpostīni apaļāma galvīnām!

2.6 Nākat iekšā, Ziemassvētki

- 1. Nākat iekšā Ziemassvētki, nu mēs jūsu gaidīsimi.
- 2. Nama māte durvis vēra, rokā gaiša uguntiņa.
- 3. Pasadziedi, bāleliņi ar savāmi māsiņām.

- 4. I bitīte padziedāja Ziemassvētku vakarā.
- 5. Kādu dziesmu dziedāsim savā bluķa vakarā.
- 6. No ošiemi, no kļaviemi, no zaļiemi ozoliem.
- 7. Bluķa māte bluķi vēla pašā bluķa vakarā.
- 8. Lai veļ bluķi trīsi reizi, nenāks mošķi citu gadu.
- 9. Pūti, pūti, ziemelīti, Ziemassvētku vakariņu.
- 10. Pūt laukā(i) ienaidiņu no maliņu maliņām.

2.7 Pyutit guni, lauzit skolus

- 1. Pyutit guni, lauzit skolus, laidit Dīvu ustobā.
- 2. Dīveņš stuovēj aiz vuorteņu nūsveidušu kumeleņu.
- 3. Plēsit skolus, kurit guni, laidit Dīvu ustobā.
- 4. Dīvam kuojys nūsolušys aiz lūdzeņa klausūtīs.
- 5. Dedziniet gaišu guni, laidiet Dievu istabā:
- 6. Dieviņš brauca pār kalniņu sudrabotu mētelīti.
- 7. Lauziet skalus, pūtiet guni, laidiet Dievu istabā!
- 8. Dieviņš stāv aiz vārtiem nosvīdušu kumeliņu.

2.8 Trīs gadi sēdēju

- 1. Trīs gadi sēdēju avota malā.
- 2. Ķekatu dienīnu gaidīdama.
- 3. Ķekatu dienīnu atčaparēju.
- 4. Ķekatas atbrauca a' vezumīnu.
- 5. Kavājat īlenus, kavājat susekļus!
- 6. Ķekatu dienāja rāvēju ļaudis, -
- 7. Cūkīna, māsīna, mēs abas godā,
- 8. Tu sēdi āz galda, es galda galā.

2.9 Visu gadu naudu krāju

- 1. Visu gadu naudu krāju, Ziemassvētkus gaidīdams.
- 2. Nu atnāca Ziemassvētki, nu naudiņa jātērē.
- 3. Ziemassvētki, Liela diena, tie Dievami dārgi laiki,
- 4. Ziemassvētki bluķi vilka, Liela diena šūpli kāra.
- 5. Pūšat guni, šķiļat guni, nava goda istabā.
- 6. Sveši ļaudis sanākuši, tie uguņa nezināja.
- 7. Kādu dziesmu dziedāsimi pašā bluķu vakarā —
- 8. No ošiemi, no klaviemi, no zaliemi ozoliem.
- 9. Bluķa māte bluķi vilka pašā Bluķa vakarā,
- 10. Ja vilks bluķi trīs reizītes, nenāks mošķi šai zemē.
- 11. Pūti, pūti Ziemelīti, Ziemassvētku vakarā!
- 12. Pūt laukā(i) ienaidiņu no maliņu maliņām(i),
- 13. Klētī pūti rudzus, miežus, stallī bērus kumeliņus.

3 Norises dabā

3.1 Bolta koza daņci vede

- 1. Bolta koza daņci vede iz palāka akmisteņa.
- 2. Ni žvuordzēja, ni skanēja, kazeņai doncojūti.
- Bolta koza velējāsi olūteņa lejeņā —
- 4. Vai iz lītu, vai iz snīgu, vai iz sausu vasareņu.
- 5. Bolta kaza velējāsi olūteņa lejeņā —
- 6. Vai iz lītu, vai iz snīgu, vai iz savu precinīku.

3.2 Kačeišami tāvs nūmyra

- 1. Kačeišami tāvs nūmyra Zīmas svātku reitenāi;
- 2. Vysi kūki apsormova nu kačeiša asareņu.
- 3. Atīdami Zīmas svātki, kū jī loba atnasdami?
- 4. Stalī sērmu kumeleņu, klāvā raibu raibaleņu.

B variants

- Kaķīšami tāvs nomira, Ziemassvētku rītiņāi;
- 2. Visi koki apsarmoja, no kaķīša asariņām.
- 3. Eita Jaudis skatīties, kādi skaisti kaladnieki.
- 4. Zīda svārki, glāžu kurpes, vaska cimdi rociņā.
- 5. Ar Dieviņu paliecieti, tik veseli, tik bagāti.
- 6. Tik veseli, tik bagāti, kā pērngadu palikāti.

C variants

- 1. Ai, bagāti Ziemassvētki, lejiņāi nogājuši,
- 2. Tekat jauni, tekat veci, velkat svētkus kalniņā!
- 3. Kam tie svētki, svētki nāca, kam tā liela Lielā diena?
- 4. Svētki nāca svētīties, Lielā diena lielīties.
- 5. Ziemassvētki sabraukuši pastaliņu plēsējiņ'.
- 6. Trīs dieniņas, trīs naksniņas ne miedziņa neredzēj'.
- 7. Man māsiņa atnākusi ziemassvētku vakarā.
- 8. Došu koču, došu zirņus, došu cūkas smecerīt'.
- 9. Ziemassvētku vakarāi ēdam dzīvu labībiņ'.
- 10. Jaunas meitas netikušas, vecas sievas nevīžoj'.
- 11. Gausi nāca, drīz aizgāja tie bagāti Ziemassvētki,
- 12. Trīs dieniņas, trīs naksniņas iet pār kalnu dziedādami.
- 13. Palaizdami Ziemassvētkus, kas tos citus sagaidīs?
- 14. Dievs dos mieru, veselību, mēs i paši gaidīsim.

3.3 Kaķīšami bērns nomira

Ka-ķī-ša-mi bērns no-mi-ra, tā - ta-ri, tā - ta-ri,

Ziemas svēt-ku va-ka-rā-i, tā-ta-ri, tā-ta-ri!

- 1. Kaķīšami bērns nomira Ziemassvētku vakarāi,
- 2. Visi meži miglu meta no kaķīša asarāmi.
- 3. Ko, bērniņi, darīsim, svētki tek lejiņā?
- 4. Tekam lieli tekam mazi, velkam svētkus kalniņā.

3.4 Kas pie Rīgas dumpējās

Kas pie Rī-gas dum-pē - jā - si, kō - lan-da, kō - lan-da,

A-pakš le-dus Dau-ga-vā-i, kō-lan-da, ko-la.

- 1. Kas pie Rīgas dumpējās apakš ledus Daugavā?
- 2. Ziemassvētki dumpējās šurp nākdami Kurzemē.
- 3. Eita, bērni, saņemati, basajāmi kājiņāmi.
- 4. Ziemassvētki naudu skaita ledus kalna galiņā.
- 5. Es gribēju klātu tikti ar nekaltu kumeliņu.
- Ziemassvētku vakarā ēdam dzīvu labībiņu.
- 7. Sakāpsim cits uz cita, tad mēs Rīgu redzēsim.
- 8. Palaizdami ziemassvētkus līdz citami kalniņam.
- 9. Aizjūgsim vēja zirgus, jūgsim kaula kamaniņas.
- 10. Nepiekusa vēja zirgi, nelūzt kaula kamaniņas.

3.5 Pūti, pūti, ziemelīti

Pū-ti, pū-ti zie-me-lī-ti, ka-la-dū, ka-la-dū, Ziemassvēt-ku va-ka-rā-i, ka-la-dū, ka-la-dū!

- 1. Pūti, pūti, ziemelīti, Ziemassvētku vakariņu.
- 2. Klētī pūti miežus, rudzus, stallī bērus kumeliņus.
- 3. Pūti, pūti, ziemelīti, sidrabiņu šai zemēi.
- 4. Šai zemēi sievas, meitas, sidrabiņa nēsātājas.
- 5. Pūti, pūti, ziemelīti, Ziemassvētku vakarāi.
- 6. Pūt laukāi ienaidiņu, no maliņu maliņāmi!

- 7. Eima bišu klausītiesi Ziemassvētku vakarāi.
- 8. Ja bitītes daiļi dzieda, tad būs silta vasariņa.

3.6 Sudrabiņa lietiņš lija

Sud-ra-bi-ņa lietiņš li-ja Ziemas svētku va-ka-rā;

Sud-ra-bi-ņa lie-tiņš li-ja Ziemas svētku va-ka-rā.

- 1. Sudrabiņa lietiņš lija, Ziemas svētku vakarā.
- 2. Visi sīki žagariņi sudrabiņu vizināj'.
- 3. Man māsiņa atnākusi Ziemas svētku vakarā.
- 4. Došu koču, došu zirņus, došu cūkas smecerīt'.
- 5. Ziemas svētku vakarāi ēdam dzīvu labībin.
- 6. Jaunas meitas netikušas, vecas sievas nevīžoj'
- 7. Pūti, pūti ziemelīti Ziemas svētku vakarā.
- 8. Klētī pūti rudzus, miežus, stallī bērus kumeliņus.
- 9. Kam tie tādi melni zirgi pie manāmi rij's durvīm?
- 10. Ziemassvētku kumeliņi veda rudzus klētiņā.
- 11. Nu, tētiņi, Ziemas svētki, sēsties galda galiņā.
- 12. Dod kalpami kalpa tiesu, meitām baltas villainīt's.
- 13. Simtu cepu kukulīšus, Ziemas svētku gaidīdam'.
- 14. Simtiņš nāca danča bērnu Ziemas svētku vakarā.
- 15. Ziemassvētki atnākuši, pastaliņu plēsējiņ'.
- 16. Trīs dieniņas, trīs naksniņas ne miedziņa neredzēj'.
- 17. Eima bišu klausīties Ziemas svētku vakarā:
- 18. Ja bitītes daiļi dzied, tad būs silta vasariņ'.
- 19. Jaunas meitas kaķi svēra Ziemas svētku vakarā:
- 20. Ja svērs kaķis puspodiņu, tad vess meitu šoruden.
- 21. Gausi nāca, drīz aizgāja tie bagāti Ziemassvētk'.
- 22. Trīs dieniņas, trīs nakšniņas iet pa kalnu dziedādam'.
- 23. Palaizdami Ziemas svētkus, kas tos citus sagaidīs?
- 24. Dievs dos mieru, veselību, mēs ir paši gaidīsim.
- 25. Eita projām, Ziemas svētki, Ar visām karašām;
- 26. Es gaidīšu Lieldieniņas ar zaļo rudzu zāli. *Variants B*
- 1. Sidrabiņa lietiņš lija Ziemas svētku vakarā(i),
- 2. Visi sīki žagariņi sidrabiņu vizināja.

- 3. Visu nakti sveces dega sidrabiņa lukturosi.
- 4. Mēnestiņis ceļu rāda saules meitas vedējiem(i).
- 5. Saule deva savu meitu no veļiemi šai zemē(i).

4 Ziemassvētki atbrauc

4.1 Ai, bagāti ziemassvētki (Kūčō)

Ai, bagā ti ziemas svētki, kū-čō, Le-ji-ņā-i nogājuši, kū-čō.

- 1. Ai, bagāti ziemassvētki lejiņāi nogājuši.
- 2. Tekat jauni, tekat veci, velkat svētkus kalniņā.
- 3. Ziemassvētki naudu skaita ledus kalna galiņā;
- 4. Es gribēju klāti tikt ar nekaltu kumeliņu.
- 5. Kam tie svēti svētki nāca, kam tā liela Lielā diena?
- 6. Svētki nāca svētītiesi, Lielā diena lielītiesi.
- 7. Žiemassvētki sabraukuši, pastaliņu plēsējiņi.
- 8. Trīs dieniņas, trīs naksniņas ne miedziņa neredzēju.
- 9. Gausi nāca, drīz aizgāja tie bagāti Ziemassvētki.
- 10. Trīs dieniņas, trīs naksniņas iet pār kalnu kūpēdami.

4.2 Atīdami Zīmys svātki

- 1. Atīdami Zīmys svātki, kū jī loba atnasuši?
- 2. Klāvā raibu raibaleņu, stallī lobu kumeleņu.
- 3. Sen gaidīju, nu atnāca tie bagāti Ziemassvētki;
- 4. Ziemassvētki atbraukuši rakstītām kamanām.

4.3 Atīdami Zīmys svātki

At-nas da - su le - lu ku - li, ka - la - dō, ka - la - dō!

- 1. Atīdami Zīmys svātki, atnas dasu lelu kuli.
- 2. Puišim dasu nadūsimi, puiši cyuku nabaruoja.

4.4 Sen dzirdēju, nu redzēju Ziemassvētku kumeliņu

Sen dzirdē-ju, nu re-dzē-ju Ziemassvētku ku-me-li - ņu,

sen dzirdē-ju, nu re-dzē-ju Ziemassvēt-ku ku-me-liņ'.

- 1. Sen dzirdēju, nu redzēju Ziemassvētku kumeliņu.
- 2. Līdz zemei krēpes vilka ledaināmi kājiņāmi.
- 3. Sanākati dancotāji, te ir laba saiminiece.
- 4. Netrūkst alus, netrūkst siera, netrūkst jautras dzīvošanas.
- 5. Dancojati, dancojati, dos saimniece desu riņķi.
- 6. Nu ēdām, nu dzērām, nu laimīte jāvēlē.
- 7. Lai Dievs dodi divas vārpas viena stiebra galiņā.
- 8. Kupla, kupla šī mājiņa (var. vietiņa), citu gadu vēl kuplāka.
- 9. Ar rudziemi, ar miežiemi, ar baltiemi kāpostiemi.
- 10. Pildies, pildies tā vietiņa, kur ēdām, kur dzērām.
- 11. Kā pildās pavasari pilnas upes ezeriņi.

4.5 Zīmas svātki sabraukuši

kaladō, ka-ladō! Bo sajuomi, kuoje ņomi! kaladō, ka-ladō!

- 1. Zīmas svātki sabraukuši raksteitomi komonomi.
- 2. Tecit, bārni, sajemiti, bosajuomi kuojeņomi!
- 3. Ziemassvētki atbraukuši rakstītāmi kamanām,
- 4. Gar zemīti krētes vilka, basajāmi kājiņām.
- 5. Tekat, bērni, saņemati Ziemassvētku kumeliņus!
- 6. Ziemassvētki atbraukuši rakstītām kamanām.
- 7. Eit' laukā, saimenieki, saņemat Ziemassvētkus!
- 8. Ziemassvētki sabraukuši rakstītām kamanām;
- 9. Zirņi, pupas, rācenīši Ziemassvētku kamanās.
- 10. Ziemassvētki atnākdami, ko jūs laba atnesāt?
- 11. Kūķu katlu, galvas pusi, to mēs labu atnesām.
- 12. Kam tie tādi melli zirgi pie manāmi rijas durvīm?
- 13. Ziemassvētku kumeliņi veda rudzus klētiņā.

5 Budēļus laiž sētā

5.1 Ai, nama māmīna

1. Ai, nama māmīna, dari durvetīnas! Kekatas atbrauce a' vezumīnu, Á' miezis, a' rudzis, a' kumelīnis.

5.2 Kaļadā, kaļadā!

- 1. Ķekatas māmiņa, laid mani iekšā!
- 2. Nezagšu īlena, nezagšu adatu.

- 3. Susekli, to zagšu, to mane vajag.
- 4. Kaļadas bērniem galviņu sukāt.

5.3 Kas tur rībina

1. Kas tur rī-bi-na gar is-ta - bi-ņu, Kas tur rī-bi-na gar is-ta-

bi-nu?2. Ķeka-tiņas dancin' savus kume - li-nus, Ķeka-tiņas

dancin' savus kume-linus. Negu li ta, slinki puiši, eita, raugat

zirgu stalli, Negu-li-ta, slinki puiši, ei-ta, raugat zirgu stalli!

- 1. Kas tur rībina gar istabiņu.
- 2. Kekatinas dancin' savus kumelinus.
- 3. Negulita, slinki puiši, eita, raugat zirgu stalli.
- 4. Ķekatiņas sadzinušas stallī bērus kumeliņus.
- 5. Negulita, slinkas meitas, eita, raugat govu stalli.
- 6. Ķekatiņas sadzinušas stallī raibas raibaliņas.
- 7. Negulita, saiminieces, eita, raugat avju stalli!
- 8. Ķekatiņas sadzinušas stallī baltas avetiņas.
- 9. Labvakaru, saiminieki, vai gaidāti, ķekatiņas?
- 10. Kekatu tēvam tērauda bikses.
- 11. Ķekatu māmiņai varja lindruciņis.

5.4 Labvakari, saimeniece

- 1. Labvakari, saimeniece, vai gaidīji budēlīšus?
- 2. Ja gaidīji budēlīšus, atver durvis līdz galam!

5.5 Labvakaru, saimeniece

- 1. Labvakaru, saimeniece, vai tu mūsu gaidījusi.
- 2. Dod pupiņas, dod zirnīšus, dod cūciņas smecerīti!
- 3. Es nenācu šais mājāsi savu miegu izgulēti.
- 4. Nācu ēsti, nācu dzerti, nācu jautri padzīvoti.
- 5. Ja es būtu to zinājis, ka tik jauki šais mājāsi.
- 6. Es būt' sievu līdz paņēmis ar visiemi bērniņiemi.
- 7. Tie palika aizkrāsnēi, vēderiņus kasīdami.

5.6 Lūdzama, māmiņa

- 1. Lūdzama, māmiņa, laid bērnus iekšā!
- 2. Ķekatu bērniemi kājiņas sala.
- 3. Ai, nama māmiņa, tav' jaukumiņu:
- 4. Glāžu tavs namiņis, glāž' istabiņa.
- 5. Sudraba slotiņu istabu slauka.
- 6. Dimanta sietiņu mēsliņus nesa.

6 Budēļu darbības

6.1 Budēlīti, tēvainīti

spring kazu - lē - ni-ņi, Es pa-te spriņģo-ju Bude-lī-šu vakarā.

- 1. Budēlīti, tēvainīti, izkul manu vedekliņ',
- Par vedeklas kūlumiņu es tev cimdu pāri doš'.
- 2. Danco, danco, budēlīti, nama mātes istabā:
- lai danco kazlēniņi nama mātes laidarā.
- 3. Kas tur šņāca, kas tur šņāca, kas tās niedras brikšķināja? Divas laivas jēru nāca, trešā jaunu kazlēniņu.
- 4. Lai bij' čaklas, kas bij' čaklas, Priedniekmeitas tās bij čaklas, Ar dakšāmi gultas taisa, ar cimdiemi govis slauc.
- 5. Lai bij' skopa, kas bij' skopa, Priedniekmamma, tā bij' skopa: Par rubuli utu pāri dzen uz Rīgu raudādam'.

Piedz. Spring, spring jēriņi, spring kazulēniņi,

Es pate spriņģoju Budeļvakarā. **Piedz.var.** Strump, mani jēriņi, strump, kazulēni li es pati deju budēlīšu vakarā.

6.2 Dancojieti, dancojieti

- 1. Dancojieti, dancojieti, dos saimniece desu riņķi.
- 2. Dancojieti, dancojieti, dos saimniece gaļas šķiņķi.
- 3. Es pielēcu zirgu stalli, Dievs dev' bērus kumeliņus.
- 4. Es pielēcu govju stalli, Dievs dev' raibas raibaliņas.
- 5. Es pielēcu aitu stalli, Dievs dev' mazus sprogainīšus.
- 6. Es pielēcu cūku stalli, strīpain, deglain midzīt' vilka.
- 7. Es pielēcu zosu stalli, Dievs dev' mazus klēgātājus.

6.3 Danco lāci, danco lāci

Sviesta ci-bu, maizes kan ci, di-vi sie-ki dāl-de-rīš'.

- 1. Danco lāci, danco lāci, saiminiece aizmaksās: Sviesta cibu, maizes kanci, divi sieki dālderīš'.
- 2. Danco lāci, danco lāci, saiminiece aizmaksās:

Šķiņķi gaļas, klaipu maizes, trīs pimberi piedevām

- 3. Danco lāci, danco lāci, saiminiece aizmaksās:
- Par to vienu dancojumu vācelīti medutiņ'.
- 4. Danco lāci, danco lāci, saiminiece aizmaksās: Piena cibu kabatā, maizes kanci padusē

Dacojati ķekatiņas šovakaru vidiņā.
 Lai dancoja kazlēniņi nama mātes laidarā.
 Sagriežati, ķekatiņas, laidariņa vidiņā.
 Lai sagrieza rudzi, mieži nama tēva tīrumā.

7 Čigānos iešana

7.1 Čigāniņa dēliņš biju

Či-gā-ni-ņa dē-liņš bi-ju, mel-nu zir- gu jā- jē- jiņš, I- ku ši- ku pā- di ra- sā pid-rid ri- kum ai- džin- džal,

Či- gā- ni- ņa dē-liņš bi- ju, mel-nu zir- gu jā- jē- jiņš. Ai- da dul- la, ai- da dul- la, ā- re mū- re ral- lal- lā.

- 1. Čigāniņa dēliņš biju, melnu zirgu jājējiņš.
- 2. Čigāniņa dēliņš biju, čigāniņa meitu gribu.
- 3. Es čigana puika biju, man čigana sievasmat'.
- 4. Čigānami sešas meitas, visām sešām raibas kleitas.
- 5. Es čigāna meita biju, čigāniski nemācēj'.
- 6. Čigāniņa meita biju, melnu matu pinējiņ'.
- 7. Čigāniņa meita biju, melnu kurpju valkātāj'.
- 8. Kurpes kājā, niedra rokā, zaļais zīda nēzdaudziņš.
- 9. Čigāniņa meita biju, čigāniņa dēlu gribu.
- 10. Čigāns manis vīriņš bija, es čigāna līgaviņ'.
- 11. Čigāns manim iemācīja savus trijus amatiņus.
- 12. Zirgiem mīti, jērus zagti, pa krūmiemi slaistītiesi.
- 13. Kamēr vecais zirgus mija, es pie puišiem lūrējosi.
- 14. Zinu, zinu, protu, protu, ko vajaga čigānam.
- 15. Jēra cisku, alus kannu, jaunu meitu klātgulēti.
- 16. Čigānosi taisotiesi, trīs kulītes salāpīju.
- 17. Vienā rudzi, otrā mieži, trešā gaļas gabaliņš.
- 18. Ai, lūdzama, saimeniece, dod man pupu, dod zireņu.
- 19. Dod man pupu, dod zireņu, dod man cūkas smecerīti.

7.2 Čigāniņi, čigāniņi

- 1. Čigāniņi, čigāniņi, vienu vietu, vienu vietu.
- 2. Kur skādīte lēkusiesi, pasasauca čigāniņu.
- 3. Ko tu gaidi, vecais puisi, šogad sievas nepaņēmis.
- 4. Visas tavas vecās brūtes salēkušas čigānos.
- 5. Ejma, bērni, čigānosi, čigānosi laba dzīve,
- 6. Čigāns ēda kviešu maizi, krējumā(i) mērcēdams.
- 7. Čigānos(i) laizdamies(i) trīs kulītes līdzi ņēmu.
- 8. Vienā pupas, otrā zirņi, trešā cūkas smecerīte.
- 9. Čigāniņi, totariņi, kur šo nakti gulēsimi?
- 10. Cits priedēi, cits eglē, cits pie meitām kambarī.

7.3 Čigāns saka čigānami

- 1. Čigāns saka čigānami, gaļas gribu, gaļas grib'.
- 2. Vai tu aklis neredzēji, balta ķēve linaitā(i).
- 3. Es čigānam rada biju, man tie plaušņi nemīlēj'.
- 4. Man mīlēja cūkas gaļa, liela lopa cepetiņš.
- 5. Kur čigāns gaļu lūdza, es ar asu tutentiņ'.
- 6. Lai tā gaļa, kur tā gaļa, ka tik labi kāpostiņi.

- 7. Čigānosi lazdamiesi, trinu asu tutentiņu,
- 8. Kura māte gaļu griež, es ar asu tutentiņ'.
- 9. Desa teki pa celiņu, līkumiņus mētādama,
- 10. Čigāniņi pakaļā, putraimiņus lasīdami.
- 11. Čigānosi laizdamies, vilku biezu kažociņ',
- 12. Citur deva ēsti, dzerti, citur rungu pa mugur'.

7.4 Čigāns savu čigāniet'

- 1. Čigāns savu čigāniet' ik vakarus teterēj,
- 2. Kam tī agri necēlās, kam kulīšu nelāpīj'.
- 3. Čigānos laizdamās, garu kuli šūdināj':
- 4. Bāžu bļodu, bāžu kausu, vēl nelīda pavārnīca.
- 5. Ejat, meitas, čigānos, čigānos laba peļņa!
- 6. Pāris kurpju, seši rubļi, pieci zelta gredzentiņ'.

7.5 Čigi, čigi, čigāniņi

ka ledō, ka ledō, Šī dieniņa, šī naksniņa ka ledō, ka ledō, ka ledō, ka ledō. e-jamā-i, le-cā-mā-i, ka ledō, ka ledō.

- 1. Pusgadu gulēju aizkrāsnē. Nu mans vakars, nu nācu ārā.
- 2. Še liela vieta, še labi ļaudis. Te vara čigāni līkumus mesti.
- 3. Kas dose gaļu, tam augse cūkas. Kas dose siļķi, tam augse kaķi.
- 4. Kuploti kuploja auniņa vilna, tā lai kuploja nama saimneniece.
- 5. Mēroti mēroju pusgarus kreklus. Nākošu gadiņu tik gari lini.
- 6. Saimniece, saimniece, dal' vecu tiesu. Kukuli maizes, kannu medutiņa.
- 7. Čigānu tēvaini, ved bērnus mājās. Visi tavi bērniņi gulēti griba. **Piedz.** Čigi, čigi čigāniņi, vienu vietu, vienu vietu.

Šī dieniņa, šī naksniņa ejamā lecāmā.

7.6 Laiž, māmiņa, istabāi

1. Laiž, māmiņa, istabāi, neba mēs daudz bijām.

- 2. Bijām pieci, bijām seši, līdz trešami desmitam.
- 3. Čuru čuru, viru viru Ziemassvētku vakarā.
- 4. Kad pagāja Ziemassvētki, ne ta čuru, ne ta vir.
- 5. Ja iekšā nelaidīs, lielu skādi padarīs.
- 6. Durvīm kliņķi nolauzīs, visus logus izdauzīs.
- 7. Ja iekšā nelaidīs, lielu skādi padarīs.
- 8. Visu aku piedirsīs, puišam bērnu pataisīs.
- 9. Kur godīga saimeniece, saucin sauca čigāniņ's.
- 10. Kur bij' kāda miega cūka, guļ kā cūka midzenī.
- 11. Saimeniece cisku kasa, negribēja gaļas dot.
- 12. Vai tu kasi vai nekasi, tāpat gaļa jāpiedod.
- 13. leraudzījis vien pazinu savu vecu saimeniek'.
- 14. Visi stabu stumbenīši ar sūnāmi apauguš'.

7.7 Mammiņa mīļā

- 1. Čigānosi laizdamās līdzi ņēmu kazas galvu.
- Ja nedeva citas galas, grauzu savu kazas galvu.
- 2. Tālu tālu čigānosi, lai liniņi gari auga.

Lieli mazi čigāniņi, aunatiesi kurpītēsi.

3. Lieli, mazi čigāniņi, kur šo nakti gulēsimi?

Cits priedē, cits eglē, cits celiņa maliņāi.

4. Kurš priedē, kurš eglē, citu gadu tiksimiesi.

Kurš celiņa maliņā - būs vilkami kumosiņis.

Piedz. Mammiņa mīļā, laid istabā. Nezagšu jēriņu ne kazlēniņu. Susekli to zagšu, to vajadzēs - čigāna bērniņiem sprogainas galvas.

8 Rotaļas

8.1 Cepu vylkam kukuleiti

- 1. Cepu vlykam kukuleiti, sānoluosi mārcādama.
- 2. Jam, vijceni, kukuleiti, nanas munu vucineņu.
- 3. Odit, meitas, kū oditi, vylkam zečes nūodit!

4. Vylkam kuojas nūsolušas, soltu zīmu staigojūti.

Rotaļas apraksts: Rotaļas dalībnieki sadodas rokās un nostājas rindā - pretī nostājas Vilks. Vilkam nezinot, tiek izvēlēta Kaza, kura arī stāv rindā kopā ar pārējiem. Dziedot 1. un 2. pantu, rinda iet līdz Vilkam un atpakaļ. Pie vārdiem "Odit, meitas" rotaļas dalībnieki izveido apli: vidū paliek Kaza, ārpusē Vilks. Aplis iet vispirms pret Saulie, pēc tam pa Saulei. Dziesmai beidzoties, Vilks ķer Kazu. Pārējie visādi kavē Vilku un uzmudina Kazu.

8.2 Gani, gani, sargiet kazu

Ga-ni, ga-ni, sargiet ka-zu, ka - zai jā - ja pre-ceniek'

- 1. Gani, gani, sargiet kazu, kazai jāja preciniek'.
- 2. Vilciņš savu zobentiņu gar akmeni trīdināj'.
- 3. Skic, kaziņa, mežiņā(i) liepu lapu lupināt.
- 4. Bet tik pate pasargiesi no tā meža junkuriņ'.
- 5. Tu, kaziņa, pati zini, kāds vilkami mundieriņš.
- 6. lsi, strupi kamzolīsi, pazolēti zābaciņ'.
- 7. Vilciņš kazu saplosīja sīkā kārklu krūmiņā.

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki izveido dārziņu, Kaza - vidū, vilks - ārpusē. Visi iet pa apli, ik pantā mainot virzienu, un dzied. Dārziņš apstājas; Vilks iet pie katra gana un prasa: "Kam tie vārti?" Viņam atbild, ka tie esot kazas, zirga, govs, cūkas u.c. dzīvnieku vārti. Beidzot kāds saka: "Tie ir vilka vārti." Vilks traucas pa vārtiem iekšā un pūlas noķert Kazu, bet šī mūk pa citiem vārtiem ārā. Kaza drīkst skriet cauri visiem vārtiem (tikai ne visu laiku caur vieniem un tiem pašiem ārā un tūlīt iekšā). Vilks - tikai caur saviem. Kad beidzot vilks noķer Kazu, tad abi nāk vidū un griežas elkoņos, bet pārējie palēciena solī danco dārziņā apkārt. Tad ievēlē nākamo pāri un rotaļu var sākt no gala.

8.3 Ganu es aitiņas

La - pi - ņas čauk-stē - ja, krū - mi - ņi brikšķēj'.

Ganu es aitiņas lielceļa malā;
 Lapiņas čaukstēja, krūmiņi, brikšķēj'.

Rotaļas apraksts: Šai rotaļā ir žogs, Aitas un Vilki. Žogā viens aiz otra sastājas lielākie un dūšīgākie, un stiprākie, uzliekot rokas uz priekšā stāvošā pleciem. Bet aiz žoga slēpjas Aitiņas, mazas un ņipras. Ārpusē atrodas pāris kāru Vilku, kas skaļi kaukdami, cenšas caur žogu ielīst pie Aitiņām. Kuru Aitu noķer, to stiepj ārā no aploka. Žoga galvenais uzdevums ir nelaist Vilkus iekšā, tāpēc jāstāv ļoti tuvu vienam pie otra. Daudzkārt dziedot pantu, žogs sīkiem soļiem virzās pa apli. Kad visas Aitas izķertas, arī rotaļa beidzas.

8.4 Ķekatā, ļekatā

Lai aug kā-ļi, kā-pos-ti-ņi a-pa-ļā-mi gal-viņām! Ķekatā, ļekatā, leksim kāļu dārziņā: Lai aug kāļi, kāpostiņi apaļāmi galviņām!

8.5 Kur es savu avitiņu

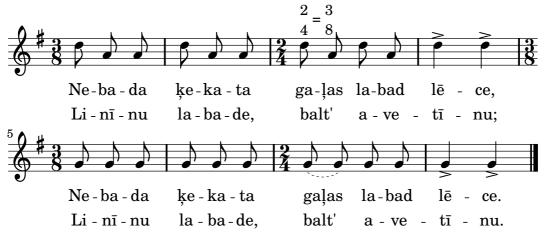

- 1. Kur es savu avitiņu svētku rītu paganīšu?
- 2. Baltābola kalniņā, tur es viņu paganīšu.
- 3. Pin, brālīti, augstu žogu, lai vilciņis neielēca.
- 4. Sargies manu avitiņu, vilciņš ķēra, vilciņš ķēr'. (Dzied 3x, arvien

ātrāk)

Rotaļas apraksts: Rotaļas dalībnieki nostājas pāros un izveido apli. Apļa vidū ieiet Aita, bet ārpusē - Vilks. Dziedot pirmos divus pantus, pāri iet pret Sauli, pēc tam - pa Saulei. Pie trešā panta pārinieki pagriežas ar sejām viens pret otru un iet viju. Dziedot pēdējo pantu, visi sadodas rokās un Vilks cenšas iekļūt dārziņā pie Aitas. Aitiņai rotaļas dalībnieki visvisādi palīdz izvairīties no Vilka, izlaiž to no apļa un ielaiž, taču Vilku aizkavē. Kad Aita noķerta, rotaļa sākas no jauna, taču nu jau ar citu Vilku un Aitu, kurus izvēl iepriekšējie, kuri paši rotaļā vairs nepiedalās. Tā ar katru jaunu reizi no apļa paliek malā pa Vilkam un Aitai, līdz rotaļā ejošo skaits sarūk līdz trim. Tad nu jāmet miers.

8.6 Nebada ķekata

Nebada ķekata gaļas labad lēce, Linīnu labade, balt' avetīnu.

8.7 Padolu īkorus

- 1. Padolu īkorus, kab nadalējse, Padolu ī-korus, kab nadalējse.
- 1. Padolu īkorus, kab nadalējse.
- 2. Pi kuo(i), pi kuo(i) muns īkareņš(i)?
- 3. Lyudzami, bruoleiši, atdūditi!
- 4. Es poša jauna, maņ pošai vajag.
- 5. Pi jauna puiškina muns īkareņš(i).

Rotaļas apraksts: Meitas sastājas aplī, turot rokās auklu, uz kuras uzkārts gredzens. Gredzena īpašniece stāv apļa vidū. Dziedot dziesmu "Padolu īkorus, kab nadalējse", meitas caur pirkstiem laiž gredzenu pa apli apkārt, turēdamas rokas cieši vienu pie otras. Dziesmai beidzoties, vidējā meita min, kurās rokās nu gredzens. Cik reizes neatmin, tik vēl gadus jāgaida tautas.

8.8 Precinīki

- 1. Lobs vokorsi, meitu muote! Dūsi meitu, malējeņu?
- 2. Vēļ nadūšu, vēļ nadūšu, cikom brauksi trešu reizi.
- 3. Lobs vokorsi, meitu muote! Dūsi meitu, malējeņu?
- 4. Vēļ nadūšu, vēļ nadūšu, cikom mani meili lyugsi,
- 5. Cikom mani meili lyugsi, da zemeiti klaneisīsi!
- 6. As māmeni meili lyudzu, da zemeiti klanējūsi.
- 7. As pajēmu nu māmenis vīnu meitu malējeņu (audējeņu, vērpiejeņu, i.ct.)

Rotaļas apraksts: "Precinieki" ir Latgalē populāra rotaļa. Rotaļnieki sastājas divās rindās ar sejām viens pret otru. Viena ir meitu rinda ar saucēju - Meitu māti. Otra ir puišu rinda ar saucēju - Precinieku. Rotaļa noris sarunas veidā, dziedādama savu dziedamo, uz priekšu līdz meitām iet puišu rinda. Pie vārdiem "Kaladō, kaladō" puiši divas reizes paklanās un pēc tam iet atpakaļ. Tad savukārt iet meitas. Tā turpinās, līdz beidzot Precinieks izvēlas vienu meitu un aizved uz savu rindu. Rotaļa iet tikām, līdz Meitu māte savas meitas izprecinājusi.

8.9 Tupi lāci, tupi lāci

1. Tupi lāci, tupi lāci, saiminiece aizmaksās.

Pieci šķiņki kaķa gaļas, trīs kukuļi grūstas maiz's.

2. Tupi runci, tupi runci, peles bēgot nosmakos. Peļu astes guļ uz kastes, tās tu vari apošņāt.

3. Jūsi trīsi, mēsi trīsi, sametami čumuriņ'.

Vienam ragi, otram nagi, trešam Jipa aizdurvē.

4. Nākat Jaudis, nākat Jaudis, kādi ērmi aizdurvē! Brūna kaza, vara nagi, ik pārdienas puiši jāj.

5. Māte meitas, māte meitas cūkū kūtē paglabāj'.

Cūku vecis pagalvē(i) ar ausīmi nosedzās.

6. Lai tur sūt, lai tur sūt, līdz citiemi budēļiem.

Lec, ķekati, promlēkdamis, ziņģi, briņģi, vastalāvi.

Rotaļas apraksts: Visi rotaļas dalībniekinostājas aplī ap Lāci. Dziedot dziesmu, rotaļnieki pēc brīvas izvēles izpilda dažādas kustības (iet uz vidu un atpaka), iet pa apli, šūpo sadotas rokas u.c.). Dziedot dziesmas ātro daļu, visi griežas (pa vienam, pa pāriem, pa četriem): saķērušies elkoņos, sadevušies rokās, kā dzirnaviņas.

8.10 Vylks un koza

treju dīnu, kaladō, kaladō! Kreit kozai mugorā, kaladō, kaladō!

1. Vylks dora olu nīdrojā pūrā,

Aicynoj kazeni aļteni dzartu.

2. Vylks ai kozu sadarāj

Iz deveņom vasareņom.

3. Vylks nagaida treju dīnu,

Kreit kozai mugorā.

Rotaļas apraksts: Rotaļā ir atkal aplī ejošie, vidū Koza, ārpusē -

Vylks. Dziedot pirmo - lēno - pantu, visi iet pret Sauli, bet vidējais un ārējais - pa Saulei. Rotaļas otrā daļa "Vylks ai kozu sadarāj" dziedama ātri, un aplis joņo apkārt Kazai. Te nu jāuzmanās, lai trakajā skrējienā vidū pie Kazas neiekļūtu Vilks.

8.11 Zaļa kaza

To būs jā - ti pui - sē-niem ik - svēt-die - nas baz - nī - cā.

Zaļa kaza, vara ragi, visas četras kājas kaltas. To būs jāti puisēniem iksvētdienas baznīcā.